

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Haugatun Barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

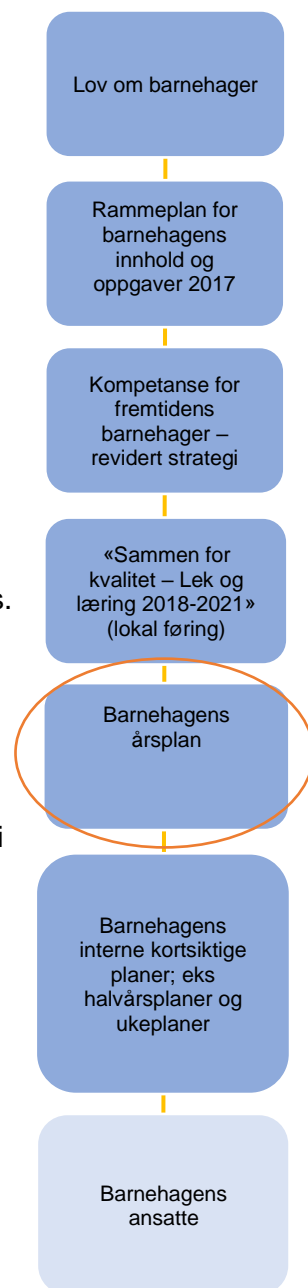
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

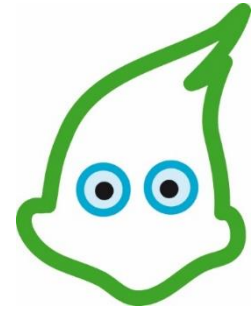

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme	7
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	10
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	16
3.1 Fagområder	16
3.1.1 Språk som basiskompetanse	16
3.1.2 Matematisk kompetanse	17
3.2 Digitale verktøy	18
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	19
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	19
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	20
4.2.1 Dokumentasjon	20
4.2.2 Vurdering	21
4.2.3 Oppfølging	21
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	21
I. Barnesyn og lærings syn	22
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	22

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	24
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	24
V.	Overganger	26
a.	Tilvenning i barnehagen	26
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	26
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	27
VI.	Foreldremedvirkning	29
VII.	Bærekraftig utvikling	30
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	31
IX.	Barns seksuelle helse	32

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

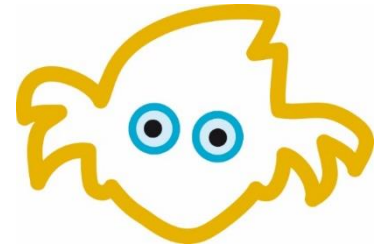
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

En god barndom varer hele livet!

Den gode barndommen har sin egen verdi, og er så utrolig viktig! Den legger også grunnlaget for ungdomsårene og det voksne liv. Vi er opptatt av at hver og en av oss skal ha det godt, og at man skal trives sammen. I vårt arbeid er dette det viktigste for oss.

Vi kan ikke klare å nå et slikt mål alene. De viktigste samspillspartnerne er barna og foreldrene. Vi ønsker å være en støtte og medvirke til beste for barna. Vi ønsker en åpen og god dialog med foreldrene, og se til at de føler seg inkludert- som en del av fellesskapet vårt.

1.1 Struktur og organisering

Vi er en avdelingsbarnehage som har 6 avdelinger, men vi har 4 avdelinger som er åpne dette barnehageåret. På Hugin og Munin det barn i alderen 0-3 år. Midgard og Åsgard har barn i alderen 3-6 år.

Vi har et stort og allsidig bygg, og har organisert oss slik at barna i tillegg til sin faste avdeling, får være med i gymsalen. De får også være ute og leke på vår flotte naturlekeplass.

For å skape god oppstart og gode overganger har vi utarbeidet «Trygg i Haugatun». Dette kan du lese mer om i kapittel 2.

I arbeid med barna har vi til sammen 16 ansatte; 4 pedagogiske ledere, 1 barnehagelærer, 7 fagarbeidere og 2 assistenter. På kontoret arbeider styrer sammen med pedagogisk konsulent. I tillegg har vi renholder og vaktmester.

Vi er praksisbarnehage for Høyskolen i Bergen, og tar imot studenter i løpet av barnehageåret.

1.2 Metodevalg

Vi har et læringssyn som tar utgangspunkt i at barn i barnehagealder lærer her og nå; gjennom lek, imitasjon og utforskning. Dette medfører at vi som personalgruppe må være bevisste og aktivt deltakende i alle situasjoner. I løpet av dagen må vi utnytte hvert enkelt, lille øyeblikk, i samspill med enkeltbarnet, så vel som hele barnegruppen. Dette fordrer at vi har god kjennskap til hva Rammeplanen sier, og vet hvilke føringer som ligger i kvalitetsutviklingsplan og lovverk.

Lek og læring skal gå hånd i hånd, og være lystbetont. Barns medvirkning påvirker innholdet i dagene.

I alt vi gjør, skal noen grunnleggende metoder være førende, og vi benytter oss av noen gode støtteverktøy for å nå våre mål.

Ansatte skal arbeide etter samspillsmetoden ICDP; International Child Development Program.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

Når vi arbeider etter våre verdier, er målet å skape en barnehage som barna og foreldre har positive relasjoner til, og som de kjenner glede over å tilhøre. Å bli sett og inkludert er grunnleggende for å trives, og vi arbeider for dette hver eneste dag.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at vi:

- Hilser hyggelig, og hjelper barna til en god start på dagen.
- Anerkjenner hvert enkelt barn som unik 😊.
- Vi har øyekontakt i samtaler og bekrefter barnet. «Jeg hører at du har lyst til det», «jeg forstår».
- Tolker barnas kroppsspråk.
- Viser at vi setter pris på barnet ved ord og en klem.
- Har positiv kontakt med alle barna på avdelingen hver dag.
- Tar farvel med barnet, og har god samtale med foreldrene hver ettermiddag.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at vi:

- Viser barnet at vi bryr oss.
- Forteller barnet at vi liker å være sammen med det.
- Gir ros, støtte, og omtanke.
- Gir den nærhet som barnet trenger
-

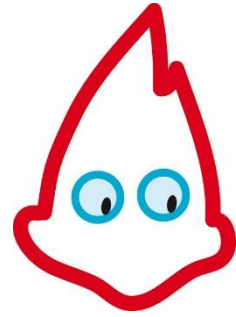
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr dette at vi:

- Har stort fokus på en god tilvenning.
- Er sammen med barna i lek, og støtter barna til å danne vennskap.
- Har et godt foreldresamarbeid.
- Gi felles opplevelser som styrker fellesskapet.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.»

(Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 33)

«God tilknytning legger grunnlaget for barnets trivsel og utvikling i barnehagen. Det tar vi på alvor. En trygg tilknytning møter to ulike behov hos barnet. Det første er barnets avhengighet og behov for beskyttelse og omsorg. Det andre er barnets selvstendighet og behov for å mestre verden.»

(Sammen for kvalitet, 2018)

«Trygg i Haugatun» har vi god erfaring med, og vi fortsetter dette arbeidet. Når et barn begynner i Haugatun, legger vi til rette for at foreldrene er sammen med barnet den første uken, og gjerne enda lenger om det er behov for det. Dette gjør vi for at foreldre skal føle seg trygge. Det igjen fører til trygge barn. På denne måten får foreldrene bedre innblikk i barnehagehverdagen og blir bedre kjent med alle oss.

Vi har skriftlig informasjon for foreldre, som også er oversatt til flere språk. Det kombinerer vi med møter, oppstartsamtaler, og tett kontakt med foreldre.

Alle ansatte i Haugatun er kurset samspillsmetoden «Tid for Dialog», og tre ansatte er kurset i ICDP. Vår kompetanse på dette området skal ligge til grunn for alt vårt arbeid. Dette barnehageåret vil vi implementere ICDP i vår drift.

2.2 Lek

Å få leke er flott! Barna får mulighet til å bearbeide sine opplevelser og følelser, og de får stimulert sin kreativitet, fantasi og sin evne til samarbeid og problemløsning. Lek er en grunnleggende del av barns utvikling.

Vi har gode lekemiljøer både inne og ute. Variert lekeutstyr bidrar til å gjøre leken kreativ.

Lekeplassen vår har lekekjøkken, bensinstasjon, snekkerverksted, tavler med kritt og en spennende «Bukkene bruse» bro nede i skogen. Vi har festet renner på vegg som innbyr til gøyale vannlek. Vi spiller fotball, kaster ball, hopper paradisk, leker «Rødt lys» og "Haien kommer". Barna har mye utsyr tilgjengelig til rolleleken ute; som kasseroller, fat, kopper og ulike matvareformer. Det mest fantastiske med vår lekeplass er likevel at den ligger så fint til i skogen. Barna har god anledning til å utforske naturen, og å utfolde seg fysisk her.

Personalet er aktive i leken på barnas premisser. Det betyr at den voksne må være sammen med barna i leken, og at barna er de som leder an. Det er barna som skal lede og utforske leken. De voksne skal være tilstede som en støtte og en veileder.

2.3 Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter oppom deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling» (Rammeplanen 2017, s. 22)

"Barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser" (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barna skal få utfordringer og progresjon, med utgangspunkt i egne interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barn lærer når innholdet gir mening og når det betyr noe for dem, og de skiller ikke mellom lek og læring.

Når barn opplever trygghet, trivsel, vennskap og fellesskap, har de optimale betingelser for læring og utvikling. Vi ønsker å være gode voksne, som støtter, oppmuntrer og anerkjenner. Personalet reflekterer sammen med barna rundt situasjoner og temaer. Dette bidrar til å skape forståelse og mening sammen med dem.

Det er viktig for oss å bevare barnas nysgjerrighet og lærelyst! Vi setter derfor av god tid til undring og utforskning sammen med barna. Vår pedagogiske grunntanke er at læring skjer gjennom hele barnehagedagen. Alle anledninger kan benyttes til å undersøke og snakke sammen. Tverrfaglig læring der en knytter sammen fagområdene i prosjekt barna er opptatt av, er vår metode for læring.

For å forklare hvordan vi arbeider, kan vi tenke oss at vi skal lære om insekter. I leken kan vi leke at vi er maur i en maurtue, edderkopper i et nett, eller andre spennende dyr. Vi utvider leken med å fokusere på hvordan insekter lever, og hvor i næringskjeden de er. Ute på tur kan vi ha med oss vårt nye digitale mikroskop og studere dyrene. Når vi har kreative stunder, finner vi frem materialer og lager edderkopper og fluer; Her får en flettet inn estetiske fag og naturfag. Vi har mange spennende bøker som gir oss kunnskap. Det er vår erfaring at slike innspill blir verdsatt av barn, og kommer til uttrykk når de leker.

I læring må en se hva barna interesserer seg for, og bygge videre på det. En kan ikke planlegge alt på forhånd. Det er vi voksne som skal tilpasse oss til barna. På denne måten vil barna få reell medvirkning. Dette barnehageåret vil vi sammen med barna velge noen små læringsprosjekt. Informasjon vil komme i månedsplaner.

Vi tilrettelegger for at barna skal mestre selv, og være aktive. De skal lære å kle på seg, delta i å dekke bord, finne frem leker og utstyr. Å klare seg selv gir stor mestring og styrker barnets selvtillit: Jeg klarer selv!!

2.4 Barns medvirkning

«Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal kunne erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen» (Rammeplanen 2017, s 27)

Barna skal få uttrykke sine ønsker og behov, og oppleve å ha innflytelse på egen hverdag. Ved å tolke barns uttrykksmåter, både verbale og non verbale, skal vi se til at barna får innflytelse på egen barnehagehverdag.

Barnegruppen er med å påvirke barnehagehverdagen ved at de ansatte lytter til barnas innspill, og drar dette med inn i hverdagen. Det er da viktig med ansatte som fanger opp og viser interesse for barnas initiativ. F.eks. Et barn nynner på en sang de voksne ikke kan. De finner ut hvilke sang det er og lærer seg den, slik at den kan brukes i f.eks. samlingsstunden.

Vårt viktigste verktøy for å skape reell medvirkning er samspillsmetoden ICDP; International Child Development Program. Når personalet benytter prinsippene, opplever barnet medvirkning.

Barnesamtaler og tett dialog med foreldre der personalet lytter og ser etter den andres perspektiv er et mål for oss.

2.5 Vennskap og fellesskap

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.» Rammeplan for barnehagen s. 22

For å skape et godt fellesskap må barn, personalet og foreldre bli godt kjent med hverandre. I August og September er det spesielt fokus på vennskap. Da er det mange nye barn, og noen barn har begynt på ny avdeling.

Personalet er gode rollemodeller for barna. Ved å være aktive i barnas lek og aktiviteter, bidrar personalet til sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Gjennom støtte og veiledning fra personalet, lærer barna at en sak har flere sider. De øver seg på å sette ord på sine følelser og behov, og de utvikler seg som individ.

Storsalen, gymsalen vår, er en fin møteplass på tvers av barnehagen. Her samles vi til sammenkomster som: Fellessamlinger, gymgrupper, fest og moro. I løpet av året inviteres foreldre med på sosiale arrangementer i barnehagen. Dette bidrar til å styrke fellesskapet i barnehagen, også blant foreldre. På FN-markeringen i oktober fokuserer vi på mangfold gjennom matkultur, og inviterer foreldre til å ta med mat fra sin kultur/sitt hjemland.

2.6 Mangfold

Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen".

(Rammeplanen 2017 s.9)

Bergen kommune skal preges av respekt for ulikhet og det enkelte individ, slik at mangfold blir verdsatt og vises igjen i hele kommunen. Med mangfold menes ulikhet i kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk, politisk standpunkt, alder og funksjonsnivå.

Vårt mål er at alle familier i Haugatun skal føle seg sett og inkludert.

Vi er så heldig å være en mangfoldig barnehage. Vi ønsker et miljø der vi skal møte hverandre med respekt og verdighet uansett bakgrunn.

Vi er i dialog med foreldre for å høre hva som er viktig at vi markerer i barnehagen. Noen vil gjerne feire nasjonaldager, og markere høytider og tradisjoner fra opprinnelig hjemland her i barnehagen, mens andre ønsker å forholde seg til det norske.

Mangfold handler også om familieformer. På småbarnsavdelingene har alle barna hvert sitt hus med bilder av familien sin. Barn er som oftest opptatt av sin familie, og husene gir rom for samtaler. Vi har daglige samtaler med barna om familiene deres; og mange barn forteller om hverdagslivet hjemme. Disse samtalenene benytter vi til å belyse mangfoldet, noen har en stor familie, noen har en liten familie. Noen har

familie som bor i nærheten, mens andre bor langt vekk, gjerne i andre land. Det er vanlig at noen har bonusforeldre, eller foreldre av samme kjønn. Gjennom samtalene med barna, blir vi kjent med hverandre, og vi lærer at familier er både like og ulike.

Mangfold i en barnehagehverdag handler også om å tilrettelegge for hvert enkelt barn, for deres kultur og tradisjoner. Det er naturlig for oss å ta hensyn til den maten barnet skal ha i henhold til kultur eller livssyn.

Samtaler om at noen feirer jul og andre id, og at noen ikke feirer noen av delene blir med på å belyse for barna at verden er mangfoldig.

Barnehagen markerer «Pride». Vi har en samlingsstund med fokus på stolthet, toleranse og mangfold. Vi lager noe kreativt som flagg, veggviser eller bilder.

I starten på februar markerer vi Samefolkets dag som er 6 februar. Da er målet å gi barna kjennskap til samisk kultur og tradisjon. Vi har tidligere år fått låne klær og annet samisk utstyr fra familier. Det har barna syntes var veldig spennende.

Kalender for sosiale arrangement for barn og foreldre.

Dato – periode	Arrangement 😊	Informasjon
August	*Velkommen til nytt barnehageår. Oppstart.	
September	*7/9 Foreldremøte førskolebarna *14/9 Foreldremøte: Tegn til tale	*Barnehagen inviterer
Oktober	*3/10 Dagstur for førskolebarna *Bamsefest *24/10 FN dags markering	*Fjell festning *På småbarnsavdeling kurvfest i storsalen for * fau og bhg
November	*Åpen gymsal en lørdags formiddag	
Desember	*Adventssamling hver mandag *Onsdag 13/12: Luciafeiring *08.12: Nissefest *Julevandring i kirken -dato kommer *Vintersamling- dato kommer	*Avdelingene møtes i storsalen *Foreldre inviteres til kl. 15.00 *Vi kler oss i nisseklær og danser og synger i Storsalen. *Storbarnsavdelingene får være med å dramatisere juleevangeliet. *Livsynsfri samling for de som ønsker det. Samme dag som julevandring. NB! Forbehold om nok påmeldte

<p>Januar</p> 	<p>*Juletefest for i Vadmyrahallen – dato kommer</p>	<p>*Lions arrangerer. Dagtidsarrangement for barn og ansatte på Midgard og Åsgard</p>
<p>Februar</p>	<p>* 6/2 Samefolkets Dag</p>	<p>*Vi markerer samefolkets dag.</p>
<p>Mars</p>	<p>*8/3 Pysjamasparty som karneval. *22/3 Påskefrokost</p>	<p>*Foreldre er velkommen til frokost i barnehagen mellom kl.8-10</p>
<p>April</p>	<p>*Foreldremøte for alle; ICDP – dato kommer. *Foreldremøte for høsten førskolebarn- dato kommer</p>	
<p>Mai</p>	<p>*17.mai *Tur for førskolebarna</p>	<p>*Foreldre og barn kan delta i toget fra Hetlevikåsen til Vadmyra skole. Vi har egen fane. Fau tar ansvar for dette. *Vi velger oss et turmål og en dag med solskinn og drar på tur.</p>
<p>Juni</p> 	<p>*Foreldremøter: 1) Nye foreldre 2) Foreldre med barn som skal begynne på stor avdeling. *Pride-markering *Sommerfest *Avslutning for førskolebarna</p>	<p>*Vi lager flagg og pynter opp. Samling om pride, toleranse og mangfold *Fau og barnehagen lager fest! *Høytidelig fest med førskolegjengen og foreldrene</p>

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Språklig kompetanse har betydning for barnas identitetsutvikling og for deres evne til å forstå og kommunisere, filosofere og fabulere, samhandle og bygge relasjoner. Gjennom språket kan barnet uttrykke egne tanker, meninger, behov og følelser (Sammen for kvalitet, Lek og læring 2018-2021, s.13).

Vi bruker språket bevisst i formelle og uformelle situasjoner. En uformell situasjon kan være måltid, garderobesituasjoner, stellebord, osv. Vi benevner alt vi gjør med barnet. En formell situasjon er voksenstyrte aktiviteter som samlingsstund, forming, gymaktiviteter, osv. Å samtale med barna gir de kunnskap om hvordan de skal føre en samtale med andre og bli en del av fellesskapet. Alt dette skjer helt naturlig i vår daglige samhandling.

Barnas språklige utvikling og barnehagens språkmiljø har vi arbeidet aktivt med i mange år, og hatt som en hovedsatsning. Gjennom det arbeidet har vi lært at språkutvikling skjer kontinuerlig. Det skjer i samhandling, lek og gjennom aktiviteter. Barna tar til seg ny kunnskap hele dagen. Som for all læring må det være meningsfylt og lystbetont for å fenge dem. Vi har derfor erfaring med at lekegrupper med voksne, som er språklig forbilder, er en god metode. Vi fortsetter å arbeide med språkutvikling gjennom leken og gjennom våre prosjekter.

Se for deg at vi skaper en doktorlek. I denne leken kan barna lære mange nye ord som f.eks. venterom, termometer, vaksine, bandasje, stetoskop, munnbind, anti bak, bakterier, osv. Kombinerer man dette med å lese bøker, synge sanger, male og kanskje få besøk av en ambulanse? Da lærer barna masse.

Vi vet at språk utvikles gjennom lek og gjennom mye visuell støtte. Vi har mye utstyr til språkarbeid som språkkofferter, eventyrkofferter, og mangfoldige rekvisitter til rollelek, osv. Ved hjelp av våre metoder får barna mye støtte i sin språkutvikling. De kan benytte flere av sine sanser sammen for å lære språket.

Loddefjord bibliotek besøker vi jevnlig. Det er stor stas å ta turen hit for å lese bøker og for å låne med hjem til barnehagen. På alle avdelinger er bøker tilgjengelige for barn slik at de kan hente seg en bok og lese når de måtte ønske det. Bøkene byttes ut med jevnlig mellomrom for å skape variasjon.

Haugatun barnehage er med i et utviklingsprosjekt i samarbeid med PPS (Pedagogisk psykologisk senter). En del av dette samarbeidet innbefatter at alle ansatte er skolert i «Tegn- til tale».

«Tegn-til-tale» er et visuelt hjelpemiddel som styrker barnets språkutvikling. En viser tegn for de viktigste ordene i setningen som eks. i setningen «vi skal spise». SPISE, er det ordet vi bruker tegn til. Barn som ikke har muntlig språk, kan da gjøre seg forstått ved hjelp av tegn.

3.1.2 Matematisk kompetanse

«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende»

«Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger»

(Rammeplanen, 2017).

Matematikk finnes overalt og hverdagen er full av muligheter til å ta i bruk tall, mengdeforståelse, måling, mønster og sortering. Matematikk i barnehagen handler om tall og antall, form og mønster, rom og retning og målinger. Gjennom en uke får barna mange matematiske opplevelser i barnehagen, og vi benytter samme metode og tilnærming; Utforsking i samvær med barna.

Vi sjekker ut sammen med barna hvem som er høyest, hva som er foran og bak. Om å telle til ti, og hvor mye veier egentlig denne bøtta med sand? Personalet bruker matematiske begreper bevisst og en teller for eksempel hvor mange barn som er der. Hvor mange fat og kopper trenger vi til lunsjen i dag?

I gymmen kan en oppleve at rommet er mye større enn inne på avdelingen. Ballene er jo sirkler, og alle de spennende putene har jo ulike former som kvadrat, rektangel, bue osv.

Å spille spill er god matematisk trening. Vi har brettspill, puslespill og digitale spill. Dette brukes aktivt inne på avdelingene.

Vi er så heldig å ha fått utstyr til vår egen forskerfabrikk. I forskerfabrikken har vi forsøk innenfor fysikk, kjemi og teknologi. Her undrer vi oss sammen mens vi holder på med forsøkene. Her benyttes matematiske begreper kombinert med naturfag.

I snekkerboden kan vi trene masse med å ta mål og få byggverkene våre til å passe sammen. Er det en god vinkel? Hvor lang skulle den bilen jeg bygger være. Hvilken form må hjulene ha for å kunne rulle.

I førskolegruppen brukes mattemeisen. Det er en ryggsekk med matematisk utstyr og spill som brukes ute på tur. Les mer om den under kapittel V.

3.2 Digitale verktøy

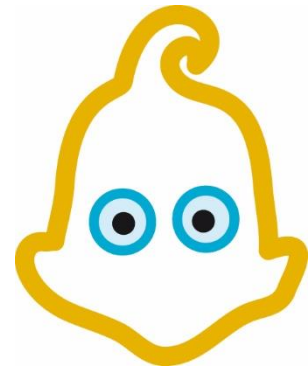
Digitale verktøy er i dag en del av barnas hverdag. Vi er hele tiden i utvikling og personalet tilegner seg nye kunnskaper som de deler med barna. Vi skal sammen med barna søke kunnskap på nettet og samtidig være kritisk til informasjonen vi finner.

Digitale verktøy brukes i våre prosjekter sammen med barna. Vi søker etter bilder og informasjon om forskjellige tema barna er opptatt av.

Via Pc, nettbrett og Smartboard finner vi lydfiler på forskjellige eventyr og historier på barnas morsmål.

I vår barnehage bruker vi digitale verktøy som støtte i samlingsstund. Man har f.eks. bilder av temaet vi jobber med, musikk osv.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Høsten 2022 var vi så heldig å få delta i en pilot. Vi ble med i et samarbeid mellom PPS og barnehagen.

Målet var å lage gode strukturer for likeverdig samarbeid mellom PPS og barnehage, der PPS er tettere på og støtter barnehagens organisasjons-, - og kompetanseutvikling. Dette bidrar til å støtte inkludering og gi gode allmennpedagogiske og spesialpedagogiske praksiser som ivaretar alle barn (Jf. St.meld. 6 (2019-2020)).

Vi ville benytte dette pilotprosjektet til å implementere visuell støtte som et arbeidsverktøy for hele personalet. Vi valgte å arbeide med Tegn til tale. Vårt tema omhandler å få kompetanse på allmennpedagogiske språklige verktøy som støtter opp om alle barn. Det vil da romme de med normal språkutvikling samtidig som barn med spesielle behov og barn med flerspråklig bakgrunn har et utviklingsutbytte av temaet. Tett på-prosjektet er et bidrag til å imøtekomme regjeringens og kommunens forventninger om en mer inkluderende barnehage der kompetansen kommer nærmere barna.

Arbeidet var svært givende for oss i forrige barnehageår. Vi ønsker derfor å fortsette denne gode satsningen dette barnehageåret.

Vi tenker at pps, barnehagen, barna og foreldrene er sammen i dette prosjektet, og vi vil involvere alle parter gjennom ulike arenaer.

Vi har laget en ressursgruppe bestående av ansatte på hver avdeling. Gruppen har møter en gang pr mnd., og har et hovedansvar for å sikre at vi alle arbeider med «Tegn til tale».

Vi har satt oss som mål at vi alle skal benytte 15 grunnleggende tegn hver dag. Utover det fyller vi på med tegn som barna viser interesse for. Det gjør vi gjennom mange arenaer, og med innspill fra barna. Vi kan derfor ikke si hvilke tegn vi skal lære videre; Her må barna og de voksne finne veien sammen. For eksempel kan det være at vi henger opp tegn på lekeplassen, eller i gymsalen. Kanskje førskolebandet vil lære oss alle noen tegn. Bøker, spill og digitale ressurser vil vi benytte i hverdagen.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Dokumentasjonen skal synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen. (Rammeplanen 2017, s. 39)

Tegn vi benytter vil være synlig. Vi henger opp bilder på vegger og andre plasser det egner seg

I vår kompetanseutviklingsplan setter vi oss mål om at alle ansatte skal benytte «Tegn til tale» i møte med barna. Personalet vil fortsette å ta verktøyet i bruk, og dokumentere sitt arbeid gjennom å skrive ned praksisfortellinger og observasjoner.

4.2.2

4.2.3 Vurdering

Vi benytter en del ulike innfallsvinkler til vår vurdering. Vi ønsker å høre alles meninger.

- Personalet evaluerer arbeidet gjennom egenrefleksjon og gruppearbeid våren 2024
- Det gjennomføres barnesamtaler der vi snakker om hvordan det er å bruke tegn i lek og samspill.
- Som en del av vår kompetanseutvikling styrkes arbeidet med praksisfortellinger.
- Foreldre tilbys et foreldremøte der de evaluerer om det er utvikling i måten ansatte og foreldre møter barna på. Det utarbeides et eget gruppearbeid til refleksjon.

4.2.4 Oppfølging

Som en avslutning på utviklingsprosjektet vil personalet våren 2024 samle alle praksisfortellinger, barnesamtaler og spørreskjema fra foreldre for å vurdere hva vi har lært, og hvordan veien videre skal bli.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barns medvirkning har alltid vært viktig for oss. En av grunnene til at vi valgte å arbeide med Tegn til tale var at vi på denne måten får et verktøy som inkluderer alle barn. For at alle skal være inkludert, lærer vi tegn til alle barn, så kan de benytte dem sammen med barn som trenger det i sin lek og samhandling.

På stadiet vi er nå må vi voksne bruke tegnene først, og være gode rollemodeller. Vi må vise vei og følge opp de behov vi ser i gruppen.

Å inkludere barn i dette arbeidet er å lære tegn ut fra barnas interesser og hva de er opptatt av. På småbarnsavdeling må vi tolke og observere, og de eldre barna kan vi spørre og følge opp deres ønsker.

I pilotarbeidet holdt vi kurs for foreldrene våren 2023. Det var et kjekt kurs, men erfaringen var at det skulle kommet på høsten for å involvere foreldrene mer. I år blir det derfor en liten innføring på høstens foreldremøte i regi av ressursgruppen vår.

Vi vil høre med foreldre og høre hva de trenger, og avtale litt hvilke tegn vi skal øve på. Vi ser for oss å ha noen felles sanger som vi setter tegn til. Lage et lite hefte som foreldre får hjem. Det er også mulig å få veiledning til spill og nettsider.

På månedsplanen kommer det informasjon om månedens tegn.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn: Vi ser hvert enkelt barns verdi, og møter det med omsorg og respekt. Ved å lytte til barna og ta de på alvor gir vi de mulighet for medvirkning. Dette legger også grunnlaget for en god selvfølelse. Barnet opplever og erfarer sin verden innenfra, gjennom sin kropp, sine følelser og sitt sinn.

Læringssyn: Barns læring er relasjonell, og innebærer at barns oppfatning, erfaring og uttrykk forandrer seg når de lærer. De voksnes kompetanse og syn på barna er avgjørende for barnets utvikling og læring. Barna skal møtes som subjekt, og vi skal ta barnas perspektiv.

Barnesyn og læringssyn betyr at vi er i en spennende prosess der personalet sammen med barna skal utforske og undre seg.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Vi er opptatt av å se barna, både som enkeltindivid og barnegruppen som helhet. Våre møter med barna skal være preget av omsorg og respekt. Personalet er blitt stadig mer bevisste på hvordan deres væremåte og handlinger påvirker vår relasjon til barna. God tilknytning og samspill med barna er i fokus.

ICDP er et foreldreveiledningsprogram, som handler om sensitive møter mellom barn-voksne, og er bygget opp rundt åtte tema for godt samspill. I samhandling med barna benyttes ICDP som en grunnleggende måte å være på. Det blir den voksnes ansvar å alltid møte barna etter prinsippene i ICDP. Vårt mål er at disse prinsippene skal være førende i alt vårt samspill med barna.

Det betyr for eksempel at vi viser glede når barna kommer, setter oss ned, gir en klem, spør hvordan de har det. Vi setter oss inn i barnets situasjon når det viser følelser; glede, sinne, sorg eller frustrasjon.

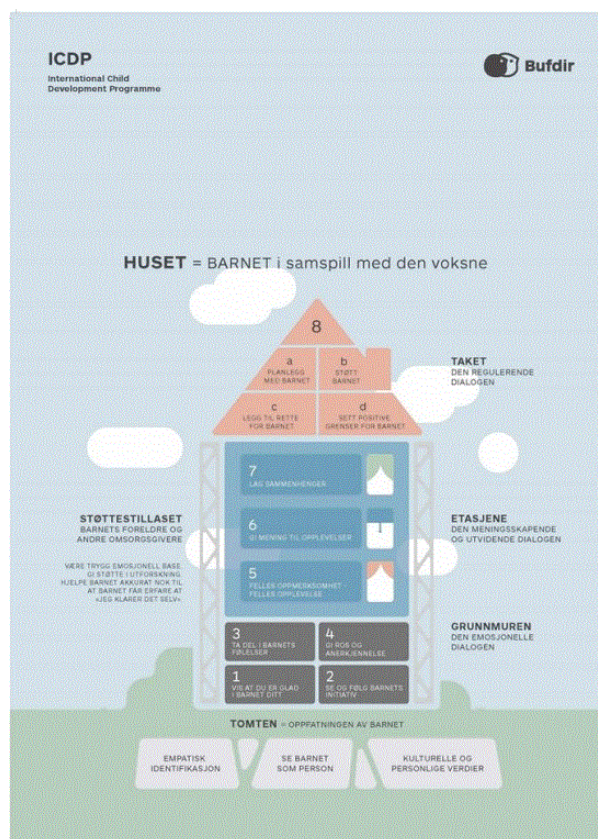
I en situasjon der barnet har en annen plan enn de voksne, er reaksjonene ofte kraftige. Det opplevde vi da de på en avdeling hadde fått i oppdrag å ta vekk noen flagg etter en fest. Et av barna som skulle hjelpe til var ikke enig i dette. En voksen satte seg ned med barnet og satte ord på frustrasjonen og sinnet. Hun tok så

utgangspunkt i barnets glede over å telle og interesse for å rydde og sortere. Sammen gikk de ut og telte hvert flagg før de tok dem ned og ryddet dem på plass. På denne måten ble det en god løsning på situasjonen uten en kamp med en vinner og en taper

ICDP bidrar til å fremme positiv oppfatning og holdninger til barnet. Det å anerkjenne og se hvert enkelt barn som en ressurs, og være voksne som møter barn med respekt og varme er noe av det viktigste i ICDP

De åtte temaene er:

1. Vis at du er glad i barnet ditt
2. Se og følg barnets initiativ
3. Ta del i barnets følelser
4. Gi ros og anerkjennelse
5. Felles oppmerksomhet- felles opplevelse
6. Gi mening til opplevelser
7. Lag sammenhenger
8. Hjelp til selvhjelp, støtte, sett positive grenser

Bergen kommune har gjennom Plan Skyfritt bestemt at et av tiltakene for å forebygge et godt psykososialt miljø i barnehagene, er å sikre en god felles grunnleggende veiledningskompetanse, og at det skal være minst to ICDP veiledere i hver barnehage. I Haugatun barnehage har vi tre veiledere som vil være ansvarlig for opplæring og veiledning av kolleger. Foreldre vil få informasjon på foreldremøter.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Begrepet «danning» kan defineres som en livslang læringsprosess. Barna skal i samspill med andre utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Helt sentralt i denne prosessen står barnets oppfatning av seg selv, både som enkeltindivid og som del av en gruppe.

Danning skjer gjennom omsorg, lek og læring. Omsorg innebærer å gi barna trygghet, nærhet og fysisk kontakt. Dette er avgjørende for at barna skal utvikle seg. Denne grunnleggende tryggheten har vi fokus på fra første dag, blant annet ved å ha gode og gjenkjennbare rutiner.

Leken er arena for barnas utvikling av vennskap, samhandling og fellesskap. Her får de mulighet til å bygge relasjoner, lære seg språk og sosiale spilleregler, og de utvikler sin identitetsfølelse. Barn skiller ikke mellom lek og læring. I et miljø preget av trygghet og trivsel er barna nysgjerrige, kreative og vitebegjærlige. De bruker alle sansene og lærer med hele kroppen.

Personalet skal støtte barna når de prøver seg frem og tester ut verden rundt seg. Det skjer når vi tilrettelegger for god lek og læring som stimulerer, utfordrer og gir mulighet for nye erfaringer. Utvikling av barnas selvfølelse danner grunnlaget for et godt liv i samspill med andre.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon er en prosess som handler om barnas utvikling generelt, og om barnas utvikling i lek og læringsprosesser. I løpet av årene i barnehagen skal barna få opplevelser som gir mestring og god selvfølelse. Samtidig er det viktig at de får opplevelser og erfaringer som gir dem muligheter til å lære noe nytt, slik at de har noe å strekke seg etter. Personalets bevisstgjøring og syn på læring, er avgjørende for barnas utvikling. Hvert barn er unikt og utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo.

Progresjon skal følge barnet, og ikke bare etter en bestemt aldersgruppe. Vi deler barnegruppene opp i mindre grupper, både aldersbasert, på tvers av alder og etter vennskap, modning og interesser.

Ved å observere enkeltbarn og barnegruppen, får vi informasjon om hva barna er opptatt av og kan legge til rette for at det enkelte barn får utfordringer som er tilpasset akkurat sitt mestringsnivå. På denne måten kan vi utvide og bygge videre på barnas interesser, og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Vi tilrettelegger fortløpende for hva barnet mestrer både med hjelp og etter hvert uten hjelp. Alle situasjoner i løpet av barnehagedagen er gode situasjoner til læring.

På småbarnsavdeling øver barna sammen med de voksne på å kle på seg. Når de kommer over på stor avdeling fortsetter de å øve sammen med de voksne om hvordan få

strikken under skoen, hvordan få ermet i jakken når den bare glir unna? Sammen med de voksne knekker de koden og plutselig klarer de alt sammen selv. Vi starter med å perle med store perler, før vi går over på små perler og til slutt kan de perle sine egne smykker.

I barnehagen vår er vi heldige som har en stor og flott gymsal. Når barna går på småbarnsavdeling, benyttes denne til å utforske og bli kjent med utstyret som er her. Samtidig får barna individuelle utfordringer, hvor de kan oppleve mestring ut ifra sitt eget ståsted og sin egen kroppsbeherskelse. Etter hvert som barna blir større og kommer over på stor avdeling, blir de kjent med regel-leker som «Haien kommer», «Alle mine barn kom hjem» og «Rødt lys». Her lærer barnet å forholde seg til felles regler, og etter hvert viderefører de denne leken etter eget initiativ. Førskolegruppen benytter gymsalen til å lære samme regelleker som de møter på skolen. Vi har ballspill, hinderløype, dans og glede over å bruke kroppen sin. Sammen med bevisste, omsorgsfulle og kunnskapsrike voksne når barna nye milepæler!

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

I samarbeid med foreldre legger vi til rette for en trygg og god start i barnehagen. Dette er det vi har kalt «Trygg i Haugatun». Trygg i Haugatun er inspirert av Jåttå – modellen, som har som målsetning å gi barna en base for trygge og nære relasjoner til en tilknyttingsperson eller primærkontakt. Vi har en ukes tilvenning der foreldrene deltar aktivt i barnehagehverdagen. I tilvenningsperioden er målet at barn og foreldre blir trygge på personalet og får erfaring med hva en barnehagehverdag er. Trygge foreldre gir trygge barn.

Hvert barn har sin primerkontakt, som gjerne deles med flere. Primærkontakten skal skape nære relasjoner og en god tilknytning. Etter hvert som barnet blir tryggere på avdelingen, vil de andre voksne også ta mer kontakt med barnet og foreldrene kan trekke seg mer og mer bort fra avdelingen.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Vi bruker vi god tid på overgang fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling. På våren går vi på besøk med barna til de nye avdelingene som de skal begynne på.

Den første tiden preges av å bli kjent. Personalet tar kontakt med de nye barna når de treffes på lekeplassen og i andre sammenhenger i barnehagen. I løpet av den første måned på ny avdeling, blir barna kjent med personal og rutiner på avdelingen.

Foreldrene tilbys et foreldremøte for dem som skal bytte avdeling. Møtet blir holdt på våren. De får informasjon, muligheter til å stille spørsmål og omvisning på den nye avdelingen. De får også tilbud om en samtale med en av pedagogene innen de første 14 dagene.

Det er et ønske at foreldre er med noen timer første dag barnet begynner på stor avdeling.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Mange barn er spente og har ulike forventninger til det å begynne på skolen. Kunnskap, erfaringer og interesse rundt hva en skole er, varierer. Noen har eldre søsken som allerede går på skolen, mens andre bare kjenner skolen gjennom perifere fortellinger. Uansett skal alle gå fra det kjente og inn i det ukjente. Dette kan være både spennende og skremmende.

For at overgangen mellom barnehage og skole skal bli en positiv opplevelse, ønsker vi at barna skal kunne kjenne igjen ulike elementer fra barnehagen når de starter på skolen. Det kan være seg bøker, spill, regelleker og pedagogiske verktøy. Vi ønsker også at barna skal være nysgjerrig, selvstendige, ha god sosial kompetanse og være godt rustet til de utfordringene og kravene som kommer. Dette krever et tett samarbeid mellom foreldre, barnehage og skole, hvor også skolen tar med seg elementer som barna kjenner fra barnehagen. Det er viktig at barnet selv får delta aktivt og si hva de mener i denne prosessen. Vi har flere samtaler med barna om deres tanker rundt det å begynne på en skole. Målet er en trygg og god overgang for hvert enkelt barn.

Tidlig på høsten har vi et møte med foreldrene til de barna som skal ha sitt siste år i barnehagen. Her forteller vi om førskolegruppen, og hva vi har gjort av aktiviteter tidligere. Foreldrene får vite litt om våre planer, og de får selv komme med innspill til det arbeidet som vi skal i gang med. Dialogen med foreldrene opprettholdes gjennom hele året. Vi informerer om aktivitetene underveis i førskolegruppen, og inviterer foreldre til å bidra med innspill. Tidlig på høsten har vi barnesamtaler med førskolebarna, slik at vi får høre hva de tenker og om de har noen ønsker og interesser for innholdet i gruppen.

Barnehagen samarbeider tett med skolene i nærmiljøet. Vi samarbeider for å skape sammenheng i læringsinnhold og utvikling. Målet er å kunne støtte barnet slik at det får mulighet til å bygge videre på kunnskap, erfaringer og ferdigheter. Gjennom planleggingsmøter blir vi enige om konkrete datoer for felles prosjekter. Vi har samarbeid med Vadmyra og Loddefjord, som er nærskolene våre, men vi samarbeider også med andre skoler hvor barn fra vår barnehage skal begynne. Vi besøker hverandre, går turer sammen og utveksler generelle erfaringer. Barna får si noe om hvem de er, og de får stille spørsmål til elever ved skolen. Noe av dette arbeidet gjennomføres også sammen med andre barnehager hvor fremtidige klassekamerater gjerne befinner seg.

Sammen med nærskolene har vi «vann-tilvenning» i løpet av året. Her får barna, i løpet av en hel uke, prøve seg i bassenget under veiledning av kompetente voksne.

Førskolegruppen består av de barna som skal begynne på skolen. Vi liker å være mye ute, og vil prøve å være mest ute. Sammen utforsker vi områder i nærheten. Her får barna større ansvar ved f.eks. å finne ut hva vi skal ha på oss av klær og ved å gå først og passe på at alle er med. Vi trener på å ferdes trygt i trafikken. Vi lærer å lytte til hverandre, samarbeide og å kunne stole på egne ferdigheter. Dette skjer gjerne på mandager.

På hver tur har vi en eller flere oppgaver som vi skal løse. Dette er gjerne knyttet til «Mattemeisen». Barna får øvd seg på å kunne følge beskjeder og å kunne konsentrere seg om en oppgave. Vi har også sangleker og ulike aktiviteter som inneholder rim og regler. Barna får trent seg på å vente på sin tur.

På slike turer opplever barna mange situasjoner som bidrar til å styrke balansen mellom behovet for selvhevdelse og evnen til å se andres behov.

Målet med disse turene er å stimulere nysgjerrigheten hos barna, og til å styrke troen på egne ferdigheter. Barna skal oppleve at de er sammen i et positivt felleskap hvor hvert enkelt barn er betydningsfullt og kan bidra. Barna er med på å bestemme deler av innholdet i førskolegruppen. Dette gjennom observasjon og refleksjon hos de voksne, men også ved direkte samtaler med barnet selv.

Nytt av året er at vi hver torsdag vil ha vårt eget førskoleband med sang og musikk. Jan Tore vil være bandleder. Vi ser for oss at barn og voksne skal lage repertoar og få stunder med musikkglede. Vi håper på en liten huskonsert for barn og foreldre 😊.

Metodisk arbeid ligger til grunn for arbeidet med førskolegruppen. Det å løse oppgaver kan minne om noe av det samme som barna vil oppleve i skolen. Det er viktig at barnas nysgjerrighet, lærelyst og læringspotensialet stimuleres og ivaretas i dette arbeidet.

VI. Foreldremedvirkning

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

(Rammeplanen s. 29)

Våre daglige møter skal ha høyt fokus. Vi snakker sammen om barnet, og hører hvordan dagen har vært. Vi gir hverandre informasjon og samarbeider til beste for barnet. Dette er avgjørende for at barnet skal trives.

Vi vil gjerne ta imot alle barn og foreldre på en god måte. Vi ønsker så langt det lar seg gjøre å ta imot i garderoben. Vi ber derfor foreldre om å komme til barnehagen i god tid før kl. 09.30. Vår erfaring er også at mange barn setter lite pris på å komme inn på avdelingen når frokost og samlingsstund har begynt. De får da alt fokus på seg. Kl.09.30 starter samlingsstund og aktiviteter med barna. For at dette skal være gode stunder, må vi da ha alle voksne tilstede med barna.

Vi ivaretar medvirkning gjennom:

- Oppstartsamtale i løpet av de første dagene når barnet begynner i barnehagen.
- Hjemmeside og planverk som skolerute, årsplan, månedsplaner og plan for førskolegruppe. -Daglige kontakten i garderoben.
- Sosiale arrangement i barnehagen der foreldre er hjertelig velkomne.
- Foreldremøter. Om høsten har vi foreldremøte hvor vi går gjennom årets planer, rutiner osv. På våren har vi et foreldremøte med fokus på et pedagogisk tema. Vi har i tillegg møter der vi inviterer nye foreldre, foreldre til høstens førskolebarn, og foreldre som har barn som skal bytte avdeling.
- Foreldresamtaler. Hver høst og vår blir det foreldresamtale. Vi snakker om hvordan barnet trives i barnehagen, språkutvikling, sosialutvikling osv. Foreldre og barnehagen kan når som helst i løpet av barnehageåret spørre om samtale ved behov.
- FAU er barnehageforeldrenes arbeidsutvalg, og består av en representant fra hver avdeling. FAU skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. FAU har møte med styrer ca. 2-3 ganger i året. I Haugatun barnehage er FAU med å arrangere åpen gymsal to helger i året og bidrar på andre sosiale tilstelninger.
- Brukerundersøkelse. Foreldre får årlig tilbud om svare på brukerundersøkelse. Her kan foreldre komme med tilbakemeldinger til barnehagen anonymt.

VII. Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold, og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

(Rampelanens.10)

Ansatte er gode rollemodeller og legger til rette for å tenke bærekraftig utvikling i alt vi gjør. Ved å vise barna gode valg og metoder legger vi grunnlaget for at de i fremtiden tar gode valg. Det er i alle de små lokale tingene vi gjør at barn kan lære å «tenke globalt, handle lokalt»

Vi ønsker at barna skal bli glad i naturen. Vi tilbringer derfor mye tid ute, både på barnehagens flotte naturlekeplass, og på tur i nærområdet. På tur er vi opptatt av å ta med oss alt bosset etter oss. Vi ser over at det ikke ligger noe igjen når vi går. Ser vi buss på veien tar vi det med oss. Vi snakker om at det ikke er lurt å plukke f.eks. blåbærene før de er moden, for da får vi ikke spist de.

Barna skal lære seg å høste fra naturen. Våren 2024 vil vi forsøke oss på en liten kjøkkenhage.

Vi tar vare på leker og annet utstyr vi har i barnehagen. Barna skal lære at det får konsekvenser for en selv og andre hvis man ødelegger noe. Hvis noen leker blir ødelagt, kan man ikke leke med den etterpå. Barna skal og se at man kan fikse ting. Barna kan sammen med en voksen reparere en bok som er revet i. Da er det frem med lim og tape.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøter, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering. Gjennom samtaler, prosjekt og tema med barn vil vi arbeide for dette. Det er like viktig å arbeide med dette i alle uformelle samtaler som det er å rette et fokus på det.

Vi har gjennom en årrekke benyttet et eget opplegg utviklet med utgangspunkt i «barnehagepakken – Stine Sofies stiftelse». Dette tilbys barn når de er 4 år og oppover. I dette opplegget er det god anledning for samtaler og fokus på barns seksuelle helse. Foreldre informeres om opplegget på foreldremøter og foreldresamtaler.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Haugatun barnehage

Vadmyrveien 79

5172 Loddefjord

E-post: haugatun.barnehage@bergen.kommune.no

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/haugatun-barnehage>

**BERGEN
KOMMUNE**